

Nieuwkomers op school

Onderwijs als startpunt voor een betere toekomst

Hoe geven we goed onderwijs aan kinderen van immigranten en hoe bieden we ze op school het startpunt voor een betere toekomst? Meer dan twintig onderwijsexperts beantwoorden deze vragen in het omkeerboek 'Nieuwkomers op school', dat in november 2016 is gepresenteerd bij Nieuwspoort in Den Haag. De experts vertellen hun visie en reiken ideeën en adviezen aan met betrekking tot onderwijs aan nieuwkomers. Een korte impressie van mooie initiatieven voor goede onderwijsactiviteiten voor nieuwkomers op school.

Het boek gaat om organisatorische vraagstukken, zoals financiën, gebouw, materiaal en personeel, en om onderwijskundige zaken – bijvoorbeeld wat is goed onderwijs, de kenmerken van NT2, lesgeven aan getraumatiseerde kinderen, omgaan met emoties en stress, met (semi-)analfabetisme, met ouders van nieuwkomers en cultuurverschillen. Door een samenwerking met IMC Weekendschool komen ook de kinderen zelf aan het woord. In het deel 'Wie ben jij?' staan prachtige, indringende foto's en de beschrijving die leerlingen van zichzelf hebben gemaakt. Dit geeft de lezer een beeldend inzicht in de kinderen. Daarnaast is dit bedoeld als hulpmiddel om het gesprek met en over nieuwkomers in de klas te openen.

Het is een uniek boek: alle auteurs die een bijdrage schreven, deden dit geheel belangeloos. De fotograaf, de drukker en Uitgeverij Pica werkten belangeloos aan dit project, evenals de (eind)redactieleden. De opbrengsten van het boek zijn gestort in een soort fonds. Scholen die een onderwijsactiviteit voor vluchtelingenkinderen willen organiseren, kunnen uit dit fonds een bijdrage vragen. Hoe meer mensen het boek kopen, hoe meer aanvragen er gehonoreerd kunnen worden. En dat is dus ook gebeurd. In totaal hebben dertien onderwijsactiviteiten een bijdrage ontvangen. De voorwaarde was dat het bedrag helemaal ten goede zou komen aan de vluchtelingenkinderen. Welke onderwijsactiviteiten voor vluchtelingenkinderen zijn uitgevoerd?

BASISONDERWIJS

Een basisschool organiseert dramalessen voor nieuwkomers. In Capelle aan de IJssel zijn er twee basisscholen met een groep nieuwkomers. De basisscholen houden in het door hen ontwikkelde onderwijsaanbod rekening met mogelijke trauma's, gedragsproblemen en taalachterstanden bij schoolgaande statushouders. Kinderen die niet of onvoldoende aanspreekbaar zijn in het Nederlands, zitten gemiddeld één jaar in een nieuwkomergroep en krijgen daar in een kleine setting intensief taalonderwijs. Na

dit jaar beheersen ze de Nederlandse taal in principe voldoende om geplaatst te kunnen worden in een reguliere groep met leeftijdsgenoten. Speciaal voor de nieuwkomersgroep van basisschool De Octopus heeft het Jeugdtheaterhuis een serie dramalessen ontwikkeld: 'Samen spelen vanuit Prentenboeken'. Prentenboeken, korte verhalen en gedichten dienen als basis voor deze lessen, waardoor taalbevordering gestimuleerd wordt. Door samen te spelen en in kleine groepjes aan spelopdrachten te werken, wordt tijdens de lessen aandacht besteed aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden.

Een basisschool in Woudrichem heeft elf nieuwkomers opgevangen. De school wil hen vooral een veilige, warme plek bieden en ruimte om te spelen met andere kinderen. Daarvoor is spelmateriaal nodig, maar hiervoor was geen budget. Met de bijdrage uit de verkoop van het boek hebben ze taalspellen, digitale spelen, buitenspeelmateriaal en een doos met gevoelskaartjes aangeschaft. Asielzoekersschool De Cocon in Balk heeft van de bijdrage uit het fonds woordkaarten, films en andere materialen ontwikkeld voor verschillende thematafels. De filmpjes staan op de server van de school, zodat kinderen deze daarna ook zelfstandig kunnen oefenen. De asielzoekersschool in Beverwaard heeft het geld besteed aan buitenspeelmateriaal en aan zelfcorrigerend materiaal. Daarnaast heeft deze school gratis meegewerkt aan een workshop over lesgeven aan nieuwkomers op school in samenwerking met CNV Onderwijs en Stichting LOWAN. Bij deze workshop waren meer dan vijftig mensen uit het onderwijs aanwezig.

VOORTGEZET ONDERWIJS

De Internationale Schakelklas (ISK) van het Wolfertcollege in Rotterdam werkt

met het programma Mijn Talent. Met dit programma kunnen ISK-leerlingen een zo goed mogelijke profielkeuze maken en een daaraan gekoppelde studiekeuze en uiteindelijke beroepskeuze. Een externe organisatie (For You) ondervraagt, onderzoekt en begeleidt leerlingen en ouders hierin. Juist deze keuzes zijn voor ISK-leerlingen extra moeilijk, omdat zij in het land van herkomst vaak een andere keuze gemaakt zouden hebben. Er is daar wellicht meer behoefte aan bepaalde beroepen of het aanzien van bepaalde beroepen is groter. In Nederland kijken we daar anders naar. Aanzien is minder belangrijk dan wat nodig is voor de arbeidsmarkt. Een totaal andere kijk dus op de redenen om een bepaalde keuze te maken. Mijn Talent is een ontwikkelprogramma dat wordt gedragen door de driehoekleerlingen, ouders en school. Het programma start met afnemen van een assessment in het schooljaar, waarin de profielkeuze een belangrijke richting bepaalt voor de kinderen. Daarna volgt een meerjarig programma dat de kinderen op basis van hun talentprofiel ondersteunt in het maken van de juiste studie- en beroepskeuzes. 24 leerlingen hebben inmiddels gewerkt met het programma Mijn Talent met behulp van een Talenten Motivatie Analyse (TMA). De SSG De Rede in Terneuzen wil graag een droom realiseren. De school ontvangt een gestage stroom aan kinderen van economische migranten, huwelijksmi-

granten en vaste statushouders. Deze leerlingen blijven over het algemeen in Zeeuws-Vlaanderen. De school heeft een projectweek georganiseerd voor hun leerlingen over de Oosterscheldedeking als onderdeel van de Deltawerken. Zij willen een bijdrage leveren aan de geografische, historische en milieubewuste kennis van leerlingen die in deze provincie komen wonen. Er was echter geen budget om met hun leerlingen op excursie te gaan naar de Oosterscheldewerken om het project af te sluiten. Met de bijdrage zijn er twee bussen met nieuwkomers richting Neeltje Jans gereden. De dag werd afgesloten met een mooie foto voor het informatiecentrum van de Deltawerken.

Een ISK in Arnhem heeft het geld besteed aan het geven van theatervoorstellingen door tien geselecteerde leerlingen van het vmbo en het ISK 'Ik vs de ander' onder begeleiding van Stichting Theatergroep Cactus.

In totaal zijn er 2.150 boeken verkocht en er is aan verschillende projecten 17.000 euro uitgekeerd. Het boek 'Nieuwkomers op school' is te koop via Uitgeverij Pica voor slechts 15 euro. Je kunt nog steeds nieuwe aanvragen doen, want er is nog geld in kas. Kijk voor meer informatie op www.uitgeverijpica.nl. Wi je graag contact opnemen met een van de scholen om meer te weten over hun project? Mail dan naar nieuwkomers@uitgeverijpica.nl. Wij brengen je in contact met de desbetreffende school of organisatie. ■

Myriam Lieskamp
Eindredacteur Nieuwkomers op school

Exclusief: Win het boek 'Nieuwkomers op school'

Speciaal voor de lezers van Direct mogen we drie exemplaren van het boek 'Nieuwkomers op School' verloten. Wil jij kans maken op deze unieke uitgave?

Mail dan voor 20 juli je naam, adres en lidnummer naar info@cns.nl onder vermelding van Nieuwkomers.

